

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chisețiană, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineană, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Dolna, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogheana, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Găvoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurașana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ily-mare), Riureana (Cap.-Mândăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săs.), Secd. șana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăneana, Tîbleșana, Timișana-Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana, Zorile-

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Ordonanța guvernului privitoare la adunările generale, bilanț și distribuirea profitului.

Ordonanța guvernului privitoare la termenul adunărilor generale, la bilanț și la distribuirea profitului net al anului de gestiune expirat, a căreia publicare a fost așteptată zilnic din partea societăților pe acții și a însoțirilor interesate, a apărut în fine în numărul dela 18 crt. al monitorului oficial. Ordonanța este emisă cu data de 15 Ianuarie 1916 sub Nr. 269/916 M. E. și conține următoarele dispoziții:

Adunările generale, ce sunt a se ține pentru examinarea socotelilor de încheiere, pentru stabilirea bilanțului și împărțirea profitului net, pot fi amânate din partea direcțiunilor societăților pe acții și a însoțirilor, întrucât, conform statutelor, acele adunări ar trebui ținute mai de vreme, pe ori care zi a proximei 6 luni, calculate dela finele anului de gestiune.

Dacă în urma unor piedeci neînălăturabile provocate de starea de război, unei societăți pe acții sau unei însoțiri i-ar fi cu neputință să-și țină adunarea generală în termenul fixat în alinea primă, atunci termenul pentru ținerea adunării poate fi prolongit — în caz de necesitate chiar și mai de multeori — din partea ministrului de comerț.

Efectele cotate la bursă, cari în ziua ultimă a anului de gestiune n'au avut curs de bursă sunt a se trece în bilanțul anual, conform §-ului 199, punct 1 al art. de lege XXXVII: 1875, cu valoarea, ce au avut în ultima zi a anului de gestiune. Efectele cotate la bursa din Budapesta, pot fi luate în bilanț cel mult cu cursul, ce l-au avut la bursă în ziua de 25 Iulie 1914, iar în

caz când în ziua aceasta nu ar fi fost cotate, cu cursul lor din ultima zi de cotare.

Efectele procurate în cursul anului de gestiune, pot fi trecute în bilanț cu prețul lor de cumpărare, chiar și în caz, când acesta ar fi mai mare decât cursul de bursă amintit, presupunând că stocul aflător în posesiunea societății pe acții sau a însoțirii la finele anului, este mai mare decât stocul aceluiași efecte avute la finele primului an de gestiune, încheiat după 25 Iulie 1914.

Obligațiunile de împrumut ale statului ungar, emise dela izbucnirea războiului încoace, pot fi luate în bilanț cu cursul lor de emisiune. Diferitele categorii de rente de stat ungare de 6% cu 97% ale valorii lor nominale.

Din profitul net al anului 1915 societățile pe acții sau însoțirile pot plăti acționarilor sau membrilor lor, sub titlul de dividende sau orice alt titlu, inclusiv rambursările de capital — de fiecare acțiune sau parte fundamentală cel mult o sumă egală cu dividendul maximală plătită în ultimii 3 ani. Dacă însă în ori care din cei 3 ani de gestiune premergători dividendul maximală plătită ar fi fost mai mică decât 5% ale capitalului vărsat sau dacă societatea pe acții ori însoțirea în ultimii 3 ani preste tot n'ar fi plătit nici o dividendă, atunci li-se poate plăti acționarilor sau părtaşilor, din profitul anului 1915, o sumă corăspunătoare la 5% ale capitalului social vărsat.

Sub titlul de tantiemă (participare la câștig) li-se poate plăti membrilor din direcțiune și directorilor executivi, eventual și altora, din profitul anului 1915, cel mult o sumă egală cu tantiema maximală plătită în ultimii 3 ani. Este însă admis ca aceasta tantiemă să fie mai mare, proporțional cu suma, cu care dividendul, admisă a se plăti, conform alineatului pre-

mergător depășește suma maximală a dividendei ultimilor 3 ani de gestiune.

Noua ordonanță a intrat în vigoare în ziua publicării ei, la 18 crt., și prin ea se scot din vigoare ordonanțele anterioare ale guvernului, emise sub Nr. 130/915 M. E. și 3008/915 M. E.

Chestiunea colonizărilor.

(Continuare).

Ca o dovadă a îngrijorărilor, ce cuprinseseră pe fruntașii și populațiunea noastră din regiunile, unde s'au proiectat și început colonizările, cum și ca dovadă a solitudinii, ce fruntașii noștri din acele regiuni au arătat pentru ajutorarea populațiunii noastre, amenințate în interesele sale prin colonizări, — dăm, în cele următoare, după «*Drapelul*» din 1903, câteva amănunte asupra celorce s'au petrecut în această privință, în acel an, în comitatul Caraș-Severin.

În acest comitat s'a pornit acțiunea de colonizare cu colonizarea comunei *Szapáryfalva* și se proiectase colonizarea mai multor comune, între cari și a următoarelor:

1. *Bătești* (comună curat românească);
2. *Brănești* („ „ „);
3. *Brazova* („ „ „);
4. *Curtea*, cu circa $\frac{24}{25}$ loc. români, $\frac{1}{25}$ loc. germani și ovrei;
5. *Margina* (circa $\frac{10}{11}$ loc. români, $\frac{1}{11}$ loc. maghiari și ovrei);
6. *Sintești* (comună curat românească).

Colonizarea se proiectase în aceste comune pe teritoriile erariale ale acestora. În urma pașilor întreprinși de către fruntașii noștri din acel comitat, comitetul permanent al comitatului a venit în congregațiunea de primăvară, ținută la 13 Maiu 1903, cu propunerea de a se sistă colonizările pe teritoriile erariale ale numitelor comune.

La desbaterea chestiunii fruntașii noștri au ple-dat în mod convingător pentru primirea propunerii prezentate de comitetul permanent. Între alții, dl *Dr. George Popovici*, aflând propunerea justă și deplin motivată în interesul populațiunii *băștinașe* de aproape două mii de ani, o salută cu mare bucurie, sperând, că și înaltul guvern al țării, convingându-se, în fine, despre dreptatea cauzei, va face și din a sa parte totuș cât de puțin și pentru Români. Crede, că propunerea se va primi cu unanimitate, pentru că nu poate presupune, că s'ar afla un singur om de orice naționalitate și confesiune în numita congregațiune, care să nu fie convins despre dreptatea cauzei.

Continuând dl *Dr. Popovici* atrage atențiunea congregațiunii și asupra celorlalte comune *băștinașe* din valea Begheiului, cari toate au suferit și sufer prin colonizările făcute și mai ales prin cele ce se intenționau atunci să se mai facă. Două comune au

prezentat rugări, anume *Silha* și *Coșteiul-mare*, ca să fie ajutate, căci starea lor devenise insuportabilă.

Apoi, pentru a convinge pe membrii adunării comitatului, înșiră o seamă de date statistice, din cari rezultă starea unor comune de lângă Lugoj, înainte și după prima colonizare a comunei *Szapáryfalva*. Între altele arată cum, b. o.: în comunele *Coșteiul-mare*, *Coșteiul-mic*, *Gruin*, *Părul* și *Silha* populațiunea s'a sporit, teritoriul comunei, atât cel arător cât și islazul, și dealtfel în nici o proporție cu numărul locuitorilor și al vitelor, s'au redus foarte simțitor în timp de 20 de ani, împuținându-se astfel și numărul vitelor, cailor, oilor și porcilor, iar datoriile crescând încincit și încă și mai mult, adecă dela zeci de mii la sute de mii.

Alt rău, scos la iveală, eră, că până la începerea colonizărilor oamenii au mai putut ține în arândă dela erar pășune din pădurile comunelor, iar acum extirpate fiind cu totul pădurile și dat fiind pământul noilor coloni, locuitorii, din lipsa de pășune, trebuie să-și vândă vitele și astfel sufăr pagubă îndoită. una pentru că n'au cu ce-și lucra pământul, alta pentru că nu pot produce gunoiu. Astfel ruinarea înaintează cu pași repezi.

Și precum stăteau atunci lucrurile în numitele comune, totașa stăteau și în alte comune de pe valea Begheiului.

Răul a crescut, îndeosebi, pentru că mult pământ, care înainte de colonizări eră folosit în cea mai mare parte de comunele *băștinașe*, s'a dat noilor coloni.

Grație pășirii energice și înțelepte a fruntașilor români din comitatul Caraș-Severin lucrurile au fost bine puse la cale, propunerea comitetului permanent a fost primită cu unanimitate de voturi și răul nu a luat proporțiile acelea, pe cari le-ar fi putut lua, dacă nu se proceda astfel și dacă nu s'ar fi găsit și la căpeteniile comitatului bunăvoința, care în alte comitate, poate, a lipsit. Căci, întrucât se poate vedea din raportul ministerial, în numitele comune colonizările nu s'au făcut.

Prin șirele precedente am voit să arătăm, că în comunele unde s'au făcut colonizări au fost și sunt destule mizerii: pământ puțin, pășunat redus, numărul vitelor de asemenea redus, iar datoriile ridicate la o sumă, care insuflă mari îngrijorări. În astfel de împrejurări buna dreptate ar fi cerut, ca pretutindeni, unde numai se poate, să se fi dat mână de ajutor populațiunii *băștinașe* pentru a i se ameliora situația. Politica de colonizare a statului însă își are drumul ei croit și interesele ei au pretins, precum se vede, să se procedeze altfel.

Pentru viitor ni-se pun în perspectivă măsuri de colonizare croite în proporții neasemănat mai mari și, poate, iarăș fără a se ține seamă și de interesele poporului nostru.

Desbaterile din parlament și opiniile expuse în pressă fac să se întrezărească conturile planurilor de colonizare pe viitor, stăruindu-se ca, precum a accen-

tuat chiar ministrul nostru prezident, «să se facă posibilă înmulțirea populațiunii, în toate privințele patriotice și de absolută încredere, mai ales în ținuturile expuse ale patriei noastre, pentru că în ținuturile acelea să stee la dispoziția cauzei patriei o poporațiune cât mai mare, puternică în cele economice, patriotice în cele politice, iar din punctul de vedere al sentimentelor naționale, cu totul de încredere».

Apoi articolul publicat în ziarul «Szabadság» din Oradea-măre, cu privire la fortificarea frontierelor Ungariei prin transcolonizarea Maghiarilor în forturile confiniare ale naționalităților, ne desvălește și mai clar cum se proiectează acțiunea colonizărilor după încheierea războiului.

«Două considerațiuni trebuie să ne conducă, — se zice în numitul ziar — la luarea măsurilor pentru apărarea frontierelor, și anume ca să se facă *pe bază națională și din considerațiuni militare*.

«Apărarea frontierelor pe bază *națională* consistă în aceea, că statul ungar ca putere susținătoare de stat, *va lua în posesiune perpetuă și în mod neînstrăinabil prin expropriere* terenuri dela frontiera țării într-o linie perpendiculară spre centru pe o fâșie de pământ în extindere de 10 klm., împrejurul întregii frontiere a țării... adică un teritor de vr'o 37,500 klm. □ din teritorul patriei ar ajunge în posesiunea statului, ceea ce socotit în jugăre cat. înseamnă un teritoriu de vr'o 6½ milioane jug. cat., care... socotit cu K 100 jugărul ar costă K 650 milioane... Această sumă s'ar acoperi printr'un împrumut de stat pe o durată mai lungă, plătitibil *de către populația țării*.

«După o astfel de limpezire a situației urmează *împopularea* părții utilizabile a teritorului cumpărat, respective *transcolonizarea populației actuale (naționalitățile)*.

«Avem 31 comitate confiniare (socotind aci și Croația), deci *populația, respective o parte din populația alor 31 comitate ar trebui transcolonizată în alte comitate*; ce-i drept acest lucru ar întâmpina greutăți *nemaipomenite*; dar siguranța viitorului statului și siguranța activității pașnice și neturburată a națiunii merită *aducerea oricăror jertfe și osteneli*. Dacă în nebunia războiului ne-am putut măsura cu jumătate Europa, când nici o lege nu oferă scut, de sigur vom putea rezolvi și această gravă problemă, în vremuri de pace având scutul legilor.

«Foștii proprietari (populația naționalităților) vor fi somați ca întrucât ar voi să rămână și pe mai departe cetățeni ai statului ungar, să se oblige că în decursul unui timp limitat se vor stabili în unul din trei comitate dezințate de guvern.

«Transcolonizarea se va face proporțional, în așa fel, ca, *tot la 100 locuitori maghiari să vină 10 Germani, 10 Slovaci, 8 Români, 6 Croați, 4 Sârbi și 2 Ruteni*. În noile lor colonii naționalitățile își vor putea înființa comunități bisericești, dar nu vor avea dreptul de a-și înființa școli, deoarece acest drept îl va avea numai statul singur; naționalitățile vor

trebui să-și trimeată copiii la una din școlile publice din comuna respectivă»...

Intr'un tablou statistic după comitate al populației ce urmează a fi colonizată sunt înșirate și următoarele comitate și cercuri din regiunile locuite de Români.

Comitatul (cercul)	Totalitatea sufletelor în mii a populației ce trebuie colonizată	
	Singular	Total
Treiscaune:		
Chezdi	3	
Arba	5	
Șepși	13	21
Ciuc:		
Felcsik	—	
Giurgeu-Tulgheș	10	
Cason-Alcsik	—	10
Bistrița-Năsăud:		
Rodna-veche	28	
Iad	31	59
Maramurăș:		
Ökörmező	31	
Taraczviz	33	
Tiszavölgy	30	
Vișeu	44	138
Torontal:		
Alibunar	30	
Antalfalva	40	
Panciova	60	130
Timiș:		
Biserica-albă	36	
Cubin	46	
Vârșeț	30	112
Caraș-Severin:		
Bozovici, Iam	30, 35	
Caransebeș, Moldova	35, 30	
Orșova	28	158
Hunedoara:		
Orăștie	28	
Petroșeni	30	
Pui	16	
Hațeg	43	117
Sibiiu:		
Sibiiu	25	
Săliște	16	41
Făgăraș:		
Arpașul-inferior	23	
Făgăraș	21	
Șercaia	23	
Bran	23	87
Brașov:		
Felvidék	19	
Săcele	8	27

În total 31 comitate, 97 cercuri, 2 milioane 900 mii suflete. Transcolonizarea acestor locuitori se va face în 21 comitate cu populațiune curat maghiară, înșirate în numitul articol, după următoarele principii:

«1. În regiunile dela frontiere va fi colonizată numai populație *pour sang maghiară*, adică familii, în cari bărbatul și femeia sunt de origină *pour sang maghiară*.

2. Grănițerii vor fi supuși disciplinei militare...

3. Proprietatea lor, pe care au primit-o de la tată, trece de la tată la fiu, dar ea nu poate fi îngreunată cu datorii și nici nu poate fi înstrăinată.

Populația transcolonizată numai în parte va fi, firește, înlocuită de grăniceri, dar *pentru a se evita depopularea comitatelor locuite de naționalități, vor fi readuși în patrie Maghiarii din străinătate, cari apoi pe lângă condițiuni favorabile de colonizare vor fi colonizați în localitățile naționalităților transcolonizate.....*

Din considerațiuni *militare* (strategice) să ne fortificăm frontierele întocmai cum se obicinuește aceasta a se face cu fortărețele: cu subminări, garduri de sârmă, așezarea unui imens număr de tunuri și sentinele permanente.....

Scopul principal al acestora ar fi: liniștea neturburată a populației țării, care ar fi asigurată pe deplin, întrucât nu ar mai exista teama unei invazii prin *surprindere*. Disonanța... dintre naționalități... s'ar contopi în cea mai pacinică armonie, ba mai mult, înrudirea raselor prin căsătorii va servi și scopuri *eugenetice*, s'ar produce o îmbogățire a sângelui și s'ar promova reînnoirea rasei. Porturile (costumele) naționalităților, datinele acestora ce-i drept pe încetul vor dispărea, dar le-ar lua locul știința și cultura, care prin puterea lor înălțătoare și aducătoare de folos și asigurătoare de câștig și a unei vieți tihnite și fericite, în curând ar face să se uite alipirea pioasă față de datinele și tradițiunile naționaliste».

(Va urma).

Centrala institutelor de bani.

La finele săptămânei trecute s'a terminat în camera ungară desbaterea generală a proiectului centralei institutelor de bani. Proiectul, cu câteva modificări propuse și susținute de oratorii opoziției, s'a primit la desbaterea generală și s'a înapoiat comisiei financiare pentru fixarea din nou a detaliilor.

Modificările pretinse și obținute sunt următoarele:

Centrala se înființează, deocamdată pe timp de 5 ani și pentru cazul când la timpul său parlamentul nu ar hotărî altceva și Centrala după cei 5 ani ar licuida, ministrul de finanțe primește autorizare, de a se îngriji de existența funcționarilor Centralei.

Centrala poate controla, până la alte dispoziții din partea parlamentului, numai pe acei membri ai ei, cari se folosesc de credit la Centrală sau au cerut înșiși controlul.

Mai departe s'a modificat proiectul original în sensul, că institutele de bani ajunse în criză vor putea intra în lichidare, chiar și atunci când vor subversa condițiile prealabile ale concursului, asemenea nu va împiedeca lichidarea nici deschiderea concursului.

Alte modificări se referă la abandonarea dreptului de aprobare al preșidentului și conțin dispoziția, că funcționarii a căroră numire cade în competența Ma-

jestății Sale sau a guvernului nu pot fi aleși, pe baza candidării institutelor de bani, nici în direcțiune, nici în comitetul mai larg și nici în comitetul de supraveghiere al Centralei.

După modificările de mai sus, proiectul s'a supus în săptămâna curentă desbaterii pe articole, care în momentul când scriem aceste știri continuă încă.

In atențiunea băncilor noastre.

Din multe părți ale Ardealului ni se fac cereri de cucuruz. Am satisface cu toată plăcerea acestor cereri, dar știut este, că *dreptul* de a procura și vinde bucate în țara noastră, *numai societatea «Haditermény» din Budapesta îl are.* — „Agricolei“ i-s'a dat concesiune ca să importeze cucuruz din România *excluziv* pentru trebuințele comitatului Hunedoara. — Prin urmare, în alte comitate, fără concesiune specială din partea soc. „Haditermény“, — nu putem vinde cucuruz și nici alt soi de bucate.

Putem să ne scoatem din impas, în modul următor:

Băncile noastre să compună o statistică în raionul lor de operațiuni despre trebuințele ce se arată în cucuruz. Aceasta statistică trebuie să cuprindă, se înțelege, date cât se poate de precise, ca inițiativa ce se va lua să fie bazată pe date corecte.

Aceste date asupra trebuințelor, ce se ivesc în diferitele raioane ale băncilor noastre, să se *trimită fără amânare la societatea economică pe acții «Agricola» din Vajdahunyad.*

Conducerea acestei bănci are speranțe întemeiate, că-i va succeda ca să poată importa cucuruz pentru întreg Ardealul, în condițiile cele mai avantajoase.

Anunțăm de pe acum, că eventualele plăți asupra cucuruzului se vor face în contul „Agricolei“, la „Albina“ în Sibiu.

Hunedoara, Ianuarie 1916.

Nicolae Macrea,
directorul «Agricolei».

Emisiunile în anul 1915.

În anul expirat 1915, emisiunile s'au restrâns exclusiv la emisiuni de stat, dintre cari cele mai multe pentru trebuințele războiului.

Emisiunile mai importante sunt următoarele:

Anglia: 50 milioane funți sterling bonuri de tezaur de 3% în Martie și 585 mil. funți sterling împrumut de războiu de 4½% în Iunie.

Austro-Ungaria: împrumut de războiu austriac de 5½%, în sumă de K 2,650.000.000 în Maiu și împrumut de războiu ungar de 6%, în Maiu, în sumă de K 1,120.000.000, mai departe împrumut de războiu, austriac, de 5½% în Octombrie în sumă de Cor.

4,015.000,000 și tot în Octomvrie împrumut de războiu nugar, de 6%, K 2 miliarde.

Franța: împrumutul apărării naționale, de 5%, în sumă de 2,738.798,000 franci, în Martie și 14,000.000,000 franci împrumut de războiu de 5% în Decemvrie.

Germania: împrumut de stat de 5%: 8,328.000,000 Marce în Februarie—Martie; 775 mil. bonuri de tezaur de ale imperiului de 5%, în Februarie—Martie și 12,101.000,000 Marce împrumut de stat de 5% în Septemvrie.

Italia: împrumut de stat, de 4½%, în Iunie, în sumă de 1,117.500,000 Lire și 25 milioane dolari împrumut de stat 6%, contractat în Noemvrie în America.

Olanda: împrumut de stat de 5%, contractat în Ianuarie în sumă de 275 mil. florini.

Rusia: împrumut de stat, intern, de 5½%, în sumă de 1,000.000,000 Ruble, contractat în Noemvrie.

În fine 500 milioane dolari împrumut anglo-francez de 5%, contractat în America în Noemvrie.

Spania: 363 milioane peseta bonuri de tezaur de 4½% în Iunie.

CRONICĂ.

Rugare către băncile noastre. On. noastre institute de bani, cari ne vor trimite *bilanțuri spre publicare*, sunt rugate să binevoiască a ne indica *apriat*, dacă doresc ca bilanțul și contul profit și pierdere *să fie publicate și în text maghiar sau numai în textul românesc*, pentru a ne putea conforma dorinței lor întocmai.

Întrucât se cere publicarea și a textului maghiar, rugăm a ni-se trimite manuscrisul tradus în limba maghiară.

Manuscrisele bilanțurilor și a altor publicații, menite a apărea ca insertiuni, rugăm a le expedia cu poșta din bună vreme și după posibilitate astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră *cel puțin cu o zi înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre, adică Vineri dimineața*, căci altfel, în urma numărului foarte redus al culegătorilor tipografiei noastre vom fi nevoiți a amâna publicarea bilanțurilor pentru numărul nostru următor.

Aurul în războiu. Războiul, departe de a influența nefavorabil producția aurului, a făcut dimpotrivă ca această producție să crească în mod considerabil. Se poate evalua că în cele 17 luni de războiu producția mondială a aurului a fost de vre-o 3 și jumătate miliarde franci.

Încotro s'a dus acest aur? Greu de precizat. Dar o indicațiune o avem și în creșterea stocurilor metale (în aur) ale principalelor bănci de emisiune din Europa.

Iată o tabelă sugestivă a acestor stocuri:

	Iulie 1914.	Finele anului 1915.
	În mil. franci.	
Anglia	1,000	2,000
Franța	4,175	5,135
Germania	1,670	3,050
Rusia	4,217	4,250
Spania	650	850
Italia	1,150	1,325
Olanda	337	858
Suedia	147	159
Elveția	177	250
Norvegia	69	95
Danemarca	106	150
România	210	300

De Banca Austro-Ungară nu se poate spune nimic, întrucât aceasta este singura bancă de emisiune din lume, care, dela declarația războiului nu mai publică nici o situație.

„Frankfurter Zeitung“ crede că stocul de aur al Băncii Austro-Ungare este în minus cu peste 30 milioane de coroane față de cifra arătată în ajunul războiului.

Din tabloul de mai sus rezultă că sporul stocurilor de aur numai la băncile de mai sus este de aproape 4 miliarde și jumătate, — adică cu un miliard mai mult decât producția mondială a aurului în 1915.

Fondări nouă în România în anul 1915. În anul expirat 1915 s'a înființat în România o singură bancă pe acțiuni, de minimă importanță, cu capital soc. de Lei 90,000, față de 13 bănci nouă fondate în anul 1914 cu capital social de Lei 8.245,000.

Bănci (cooperative, de credit și economie) s'au înființat, în decursul anului 1915, un număr de trei, cu un capital total de 42,000 lei.

În anul 1914 s'au constituit șapte astfel de bănci cu capital total de Lei 300,100.

Alte întreprinderi ca societăți de acțiuni s'au înființat în 1915 în total 18, cu capital total de Lei 17.200,000, față de 37 societăți cu capital de Lei 48.730,000 înființate în 1914.

Societăți cooperative pentru diverse întreprinderi (nu cooperative sătești) s'au înființat trei cu capital de Lei 160,000.

Numărul societăților petrolifere nouă, întemeiate în 1915, a fost de 3, cu capital social de Lei 7.639,000, față de 8 societăți indigene și 14 din străinătate înființate în 1914.

Cumpărări engleze de cereale. Precum anunță ziarul comercial „Argus“ din București ministrul domeniilor, Al. Constantinescu, a comunicat în mod oficial comisiunii centrale pentru vânzarea și exportul cerealelor și a derivatelor lor, că a terminat definitiv tratativele începute cu un grup englez pentru vânzarea a 80,000 vagoane grâu din recolta anului 1915, cu prețul de 3200 lei vagonul.

Plata se va face în lei și marfa va rămâne în depozit la proprietar până va putea fi ridicată de către cumpărător.

Celelalte condițiuni sunt aceleași ca în contractul de vânzare a celor 50,000 vagoane diferite cereale către grupul germano-austro-ungar.

D-nii Al. Constantinescu, ministrul domeniilor, Vintilă Brăteanu și Fotin Enescu au fost autorizați de comisiune să semneze noul contract de vânzare.

Moneda de aur românească. Acum când aurul este la ordinea zilei, socotim interesante amănuntele de mai jos asupra monedei de aur românești:

La 1906 s'au bătut următoarele monede de aur românești;

3,000	à	100 lei		300,000
28,000	"	50 "		1,400,000
24,000	"	25 "		600,000
15,000	"	20 "		300,000
32,000	"	12 " 50 bani		400,000

Tot. 102,000 bucăți Lei 3,000,000

Afară de monedele jubilarie bătute în 1906, s'a mai bătut moneta națională în aur, în sumă de 7 mil. 725,800 lei, la datele următoare:

1870	5,000	20 lei		100,000
1883	150,000	20 "		3,000,000
1884	35,290	20 "		705,800
1890	196,000	20 "		3,920,000

Total 396,290 bucăți Lei 7.725,800

Prin urmare, în total, moneda națională în aur a României se cifrează cu 10.725,800 Lei sau 488,290 piese.

Sarcinile financiare ale Germaniei. „Gazeta de Colonia” comentează în termenii următori discursul lui Helferich asupra enormelor sarcini fiscale cari vor urma în Germania în scurt timp:

„D. Helferich — scrie ziarul — a lăsat să se înțeleagă în Reichstag uriașa datorie a Germaniei și apropiata venire a unor impozite colosale. Să știm de pe acum să ne lipsim de laptele pe care îl amestecăm în cafea, de unt, de friptura de porc, care a devenit o raritate. Să renunțăm de-a ne mai plânga, deoarece chestia pâinei și mai cu seamă aceea a cartofilor, cari ne dau momente grele, sunt acum regulate.”

Limbajul ziarelor germane, organe ale cercurilor de afaceri și ale cercurilor populare, dovedesc o încredere șovăitoare în rezultatul marelui războiu, considerat nu din punct de vedere militar și politic, ci în repercusiunile sale financiare și economice. Mărturisirea finală din discursul lui Helferich, că imperiul trebuie să se aștepte la alte impozite decât cele actuale, pricinuește o enormă deziluzie.

„Berliner Tageblatt” scrie: „A fost o surpriză când Helferich a declarat că impozitul asupra beneficiilor de războiu nu ar ajunge și că va trebui să se recurgă și la alte impozite. Aceasta e o dovadă că evenimentele n'au luat întorsătura, care se credea la începutul războiului. Socotim, ca și ministrul, că nici impozite noi directe nu vor ajunge și că va fi nevoie să votăm impozite indirecte.”

SUMAR.

Ordonanța guvernului privitoare la adunările generale. bilanț și distribuirea profitului — Chestiunea colonizărilor, — Centrala institutelor de bani. — În atențiunea băncilor noastre — Emisiunile în anul 1915 — *Cronică*: Rugare către băncile noastre, Aurul în războiu, Fondări noi în România în anul 1915, Cumpărări engleze de cereale, Moneda de aur românească, Sarcinile financiare ale Germaniei.

Caută post.

Absolvent de școala comercială, cu praxă de bancă, liber de miliție, caută aplicare la un institut financiar. Ofertele a se trimite la redacția acestei reviste.

(2—2)

1916.

Invitare la abonament.

Anul XVIII.

Cu începerea unui an nou, anul al XVIII-lea de existență al revistei noastre, adresăm on. noștri abonenți de până acum rugarea, să binevoiască a-și înnoi din bună vreme abonamentul pe anul 1916, ca expediarea regulată a revistei noastre să nu sufere întrerupere. Ne exprimăm totodată speranța, că în noul an, în preajma căruia stăm, nu numai ne vor rămâne credincioși vechii noștri abonenți, ci vor intra în șirul abonenților și alți număroși cetitori și prietini ai revistei noastre.

On. noastre institute de bani și membre ale «Solidarității», de a cărora binevoitor sprijin ne-am bucurat și în trecut le rugăm a ne face părtași de aceasta și în anul, ce vine, folosindu-se cât mai adeseori și ori de câte ori se ivește necesitatea, de coloanele revistei noastre pentru inserarea publicațiilor lor oficiale: bilanțul anual, convocarea adunării generale, concurse și altele.

Folosim ocazia aceasta pentru a adresa și on. noștri abonenți restanțieri — institute, ca și particulari — rugămintea, ca deodată cu prenumerarea revistei noastre pe anul 1916, să-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Prețul de prenumerare al «Revistei Economice» rămâne și pentru anul 1916 neschimbat:

K 12 — pe un an
și K 6 — pe 1/2 an

Comandele de abonament, precum și inserțiunile rugăm a le adresa la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu — Nagyszeben.

Adam Vesei m. p.	Iosif Pod m. p.	Trifu Jifcu m. p.	George Miosco m. p.
Ioan Militari m. p.	Vichentie Cuzman m. p.	Niculae Bunda m. p.	Nika Constantinovici m. p.
Petru Barbeş m. p.	Simion Jifcu m. p.	Pavel Crăciun m. p.	Stefan Miosco m. p.

„CÂRȚIȘOREANA”, cassă de economii, societate pe acții în Streza-Cârțișoara. — takarékpénztár részvénytársaság Sztrezakercisorán.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai cassei de economii «CÂRȚIȘOREANA», societate pe acții în Streza-Cârțișoara, se invită la

a X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Streza-Cârțișoara, la 19 Febr. 1916, la 10 oare a. m. în localitatea institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Statorirea numărului acționarilor și al acțiilor reprezentate.
3. Raportul direcțiunii și al comit. de supraveghiere.
4. Cetirea bilanțului de pe anul 1915, împărțirea venitului curat și darea absoluturilor.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.
6. Hotărâre asupra menirei fondului special de rezervă.

Acționarii să-și prezinte acțiile conform statutelor.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A sztrezakercisorai «CÂRȚIȘOREANA» takarékpénztár részvénytársaság, részvényes urai, meghívotnak

a X-ik rendes közgyűlésre,

mely Sztrezakercisorán 1916. évi február hó 19-én d. e. 10 órakor, az intézet helyiségében fog megtartatni a következő

TÁRGYSOROZATTAL:

1. A közgyűlés megnyitása és megalakulása.
2. A részvényesek és a képviselt részvénytársaság megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
4. Az 1915. évi mérleg felolvasása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentés megszavazása.
5. A felügyelő bizottság megválasztása.
6. Határozat a külön tartalékalap hováfordítása tárgyában.

A részvényesek az alapszabályok értelmében nyujtsák be részvényeiket. Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.

Bilanț la 31 Dec. 1915. — MÉRLEGSZÁMLA 1915. dec. hó 31-én.

Pasiva — Teher.

	K	f
Bani gata — Készpénz	7,855	05
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	105,523	—
Efecte — értékpapirok	1,900	—
Depunere proprie — Saját betét	112,301	22
Mobiliar — Felszerelés	500	—
după amortizare — leirás után	100	400
	227,979	27

	K	f
Capital social — Alaptőke	20,000	—
Fond de rezervă — Tartalékalap	16,827	31
Fond special de rezervă — Külön tartalékalap	40,350	—
Depuneri spre fructificare — Betétek	133,104	55
Interese anticipate — Előlegezett kamat	8,122	21
Profit curat — Tiszta nyereség	9,575	20
	227,979	27

Debit — Kiadás.

Contul Perdere și Profit. — Veszteség és nyereség számla.

Credit — Bevétel.

	K	f
Interese la depuneri — Betéti kamatok	5,981	60
Dare și arunc — Adó és pótdó	3,949	35
Salare — Fizetések	2,310	—
Chirie — Házbér	100	—
Porto postal — Postaköltség	74	73
Spese — Költségek	125	22
Amort. din mobiliar — Felszerelési törlesztés	100	—
Profit curat — Tiszta nyereség	9,575	20
	22,216	10

	K	f
Interese de escont — Leszámitolási kamat	15,207	12
Intârzieri și competență de scris — Késedelmelek és írárdijak	2,257	50
Proviziuni — Jutalék	2,950	16
Transcriere de acții — Részvényátíratás	16	—
Interese de efecte — Értékpapír kamat	92	10
Interese la depunerea proprie — Saját betétünk kamatja	1,693	22
	22,216	10

Streza-Cârțișoara, la 31 Decembrie 1915.

Strezakercisora, 1915. évi december hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Pavel Monea m. p., preșident — elnök.

Ioan Siari m. p.

Victor Vulcan m. p., contabil — könyvelő.

Emilian Budac m. p.

Mateiu Tarcia m. p.

Zahiu Banciu m. p.

Subsemnatul comitet de suprav. examinând conturile prezente le-a aflat în regulă și consonanță cu registrele — Alulirott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálta és rendben és a könyvekkel teljes összhangzásba találta.

Streza-Cârțișoara, la 16 Ianuarie 1916.

Strezakercisora, 1916. évi január hó 16-án

Maximilian Budac m. p., preșident — elnök.

Nicolau Olariu m. p.

Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere asupra împărțirii venitului curat de Cor. 9,575-20.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság indítványa a Kor. 9,575-20 tiszta nyereség felosztása felett.

1. 10% dividende K 2,000—
2. 8% Fondului de rezervă „ 772-69
3. Fondului special de rezervă „ 6,561—
4. 2% tantieme „ 191-51
5. La masa studenților români din Brașov „ 20—
6. Ajutor pentru soldații nenorociți în războiu „ 30—

K 9,575-20

Direcțiunea.

1. 10% osztalék K 2,000—
2. 8% a tartalékalapnak „ 772-69
3. A külön tartalékalapnak „ 6,561—
4. 2% jutalékok „ 191-51
5. A brassói román tanulók élelmezésére „ 20—
6. A rokkant katonák segédkezésére „ 30—

K 9,575-20

Az igazgatóság.

„BANCA POPORALA din Birkis“, societate pe acții.

CONVOCARE.

«Banca poporală din Birkis», societate pe acții, își va ține

a V-a adunare generală ordinară,

la 13 Februarie 1916 st. nou, după amiază la 3 ore, în comuna Birchiș, în localitățile proprii, la care domnii acționari se învină cu toată onoarea.

Obiectele, cari se pertractează în adunare, sunt:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre rezultatul obținut în decursul anului 1915 și decidera asupra bilanțului și absolutului
2. Decidera asupra distribuirii profitului curat.
3. Alegerea alor 7 membri ordinari și 2 membri suplenți în direcțiune pe anii 1916—1921 și un membru suplent în comitetul de supraveghiere pe anii 1916 și 1917.
4. Eventuale propuneri.
5. Alegerea alor 2 acționari pentru autenticarea protocolului adunării generale.

Petru Ionașiu m. p., președ. institutului.

Dispozițiuni statutare: Vot decisiv în adunarea generală au numai acei acționari, cari cu 3 zile înainte de adunare au depus la cassa institutului, sau la institutul «Timișana» acțiile, transcrise pe numele lor, cu 6 luni mai înainte, respective plenipotențele. Plenipotențiat poate fi numai un acționar.

Activa			Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1915.		Pasiva	
		K f				K f
Bani gata		3,866 21		Capital societar		43,940—
Cambii personale	51,772—			Depuneri spre fructificare		26,506.68
Cambii cu acop. hipotecară	37,928—	89,700 —		Depozite		4,103.98
Conturi curente	775.77			Fond de rezervă		3,190.29
Cont-curent al debit. pentru bucate	2,734.31	3,510.08		Spese de întabulare și extabulare		62.84
Efecte		3,014.80		Dividende neridicate		193—
Realități		500—		Reescont		16,199—
Mobiliar	800—			Pentru scopuri de binefaceri		21—
amortizare	80—	720—		Interese transitoare		4,800—
				Profit curat		2,294.30
						101,311.09
		101,311.09				

Debit			Contul Profit și Pierdere.		Credit	
		K f				K f
Interese de reescont	3,934.86		Interese dela escont	7,066.28		
Interese pentru depuneri spre fructif.	1,127.91	5,062.77	„ dela escont cu acop. hipot.	4,129.61		
Salarii		1,860—	„ dela efecte	177—		
Chirie		350—	„ dela conturi-curente	5.80		
Regii		701.29	„ de întârziere	6—	11,384.69	
Dare de câștig și comunală	885.36					
Darea după interesele depunerilor	112.71					
Competințe erariale	31.86	1,029.93				
Tipărituri și recvizite de scris		6.40				
Amortizare din valoarea mobilierului		80—				
Profit curat		2,294.30				
		11,384.69				11,384.69

Birchiș, la 31 Decemvrie 1915.

Traian Barzu m. p., director-executiv.

Alexandru Murarescu m. p., cassar și membru al direcțiunii.

DIRECȚIUNEA:

L. Barzu m. p.

Aureliu Carabașiu m. p.

T. Cibian m. p.

Subscrisul comitet de supraveghiere a revăzut conturile prezente al Bilanțului și al Profitului și Pierderilor și confruntându-le cu cărțile principale și auxiliare le-a aflat în consonanță și exacte.

Birchiș, la 13 Ianuarie 1916.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Terentie Petroviciu m. p., președinte.

Iulian Popescu m. p.

Dimitrie Jucu m. p.

„PATRIA”, cassă de economii soc. pe acții în Blaj.**CONVOCARE**

P. T. Domnii acționari ai casei de economii „PATRIA”, societate pe acțiuni, se învită cu onoare — în sensul §. 14 și următorii din statute — la

a XXX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Blaj la 11 Februarie st. n. a. c. după amiază la 4 ore, în localul institutului.

Obiectele sunt:

1. Raportul direcțiunii, raportul comitetului de supraveghiere, bilanțul și darea absolutului, distribuirea profitului curat și a sumei destinate spre scopuri culturale și de binefacere, și fixarea marcelor de prezență pe 1916.
2. Intregirea direcțiunii și eventual a comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare, sunt rugați a-și depune la cassa institutului acțiunile și eventual documentul de plenipotență până în 10 Februarie la 12 ore din zi.

Blaj, la 10 Ianuarie 1916.

Direcțiunea.

Active.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1915.		Pasive.	
		K	f		K f
Cassa în numărar	131,457.82			Capital societar	1.000,000.—
Cto-Curent, Giro și Cheque	410,974.58	542,432.40		Fond de rezervă	550,000.—
Efecte	510,225.—			Fond de rezervă special	257,091.74
Acții	27,000.—			Fond de pensiuine	128,723.02
Efectele fondului de pensiuine	127,775.—	665,000.—		Depuneri spre fructificare	3.437,206.68
Cambii	2.465,463.—			Depozite	25,962.96
Cambii cu acoperire hipotecară	527,938.—	2.993,401.—		Interese anticipate	46,244.—
Imprumuturi hipotecare		1.226,525.—		Imprumut pe anuități	24,293.20
Imprumuturi pe amanet		82,753.—		Dividendă neridicată	324.—
Casele institutului		110,000.—		Profit curat	156,170.20
Mobiliar		3,000.—			
Spese de proces anticipate		2,648.—			
Spese de protest		256.40			
		5.626,015.80			5.626,015.80

Eșite.		Contul Profit și Pierdere cu 31 Decemvrie 1915.		Întrate.	
		K	f		K f
Interese:				Interese:	
după depuneri	157,074.70			după cambii	287,218.49
de reescont	33,695.40	190,770.10		după imprumuturi hipotecare	88,477.40
Spese:				după imprumuturi pe amanet	4,908.80
marce de prezență	680.—			după efecte	30,007.—
porto postal	2,367.66			Chirie	4,830.—
spese curente	2,506.46			Proviziune	2,228.54
salare	21,280.—	26,834.12			
Contribuțiune și competențe:					
directă, arunc comunal și competențe	28,188.34				
după interese de depuneri	15,707.47	43,895.81			
Profit curat		156,170.20			
		417,670.23			417,670.23

Blaj, la 31 Decemvrie 1915.

I. Br. Hodosiu m. p., director executiv.

Pentru contabilitate: Demetriu Radu m. p.

MEMBRII DIRECȚIUNII:

Dr. I. Marcu m. p., președinte.

E. Bianu m. p., vice-președinte.

S. P. Mateiu m. p.

St. Pop m. p.

I. F. Negruțiu m. p.

G. Barbatu m. p.

Dr. E. Solomon m. p.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile purtate în ordine deplină.

Blaj, la 10 Ianuarie 1916.

MEMBRII COMITETULUI DE SUPRAVEGHIERE:

A. C. Domșa m. p., prez.

Gavriil Precup m. p.

Iacob Mureșianu m. p.

Dr. Octavian Prie m. p.

Alexandru Ciura m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Comitetul de supraveghiere, conform legii comerciale, a scontrat de repetite ori cassa institutului, efectele, obligațiunile hipotecare, imprumuturile pe amanet și a revăzut toate cărțile de contabilitate.

Deasemenea a examinat bilanțul pe 1915 și contul profitului și perderilor, pe care le-a găsit în consonanță cu registrele institutului. Tot astfel a constatat, că și împărțirea profitului curat, s'a făcut în conformitate cu dispozițiile statutelor.

În urma acestora propune: aprobarea bilanțului și primirea proiectului relativ la împărțirea venitului curat, precum și darea absolutului, atât pentru direcțiune, cât și pentru comitetul de supraveghiere.

Blaj, la 10 Ianuarie 1916.

Comitetul de supraveghiere.